

Zámená – 4. ročník

Vo štvrtom ročníku žiaci preberajú aj zámená. Možno vaše dieťa v rámci domácich úloh len opakuje už prebraté učivo, ale možno budete musieť s ním v rámci nového učiva prebrať zámená. Nasledujúci pracovný list je zameraný práve na takúto domácu prípravu.

Čo má štvrták vedieť o zámenách?

Problematika zámen je dosť široká a náročná, našťastie vo štvrtok ročníku by dieťa malo o nich vedieť toto:

- čo sú to zámená,
- v rámci druhov má vedieť odlíšiť ukazovacie, osobné a privlastňovacie zámená,
- dieťa má poznať funkciu zámen vo vete,
- má ich vedieť identifikovať v texte.

Zámená sú ohybné, plnovýznamové slová, ktoré javy nepomenúvajú, ale iba zastupujú podstatné mená, prídavné mená a príslovky alebo na ne odkazujú.

Delenie zámen

Osobné základné zámená

Osobné zámená sú slová, ktoré zastupujú pomenovania **osôb – ja, ty, on, ona, ono, my, vy, oni, ony.**

Príklady osobných zámen vo vetách:

Ja by som mohla uvariť obed.

Prídeš zajtra aj **ty**?

Oni to vypočítali.

Osobné zámená pri dorozumievaní menia svoj tvar, hovoríme, že sa ohýbajú – skloňujú. Preto patria zámená medzi ohybné slovné druhy.

Skloňovanie osobného zámena ja:

Pád	Otázka	Zámeno
Nominatív	kto? čo?	ja
Genitív	koho? čoho?	mňa, ma
Datív	komu? čomu?	mne, mi
Akuzatív	koho? čo?	mňa, ma
Lokál	(o) kom? (o) čom?	mne
Inštrumentál	kým? čím?	mnou

Skloňovanie osobného zámena my:

Pád	Otázka	Zámeno
Nominatív	kto? čo?	my
Genitív	koho? čoho?	nás
Datív	komu? čomu?	nám
Akuzatív	koho? čo?	nás
Lokál	(o) kom? (o) čom?	nás
Inštrumentál	kým? čím?	nami

Osobné privlastňovacie zámená

Privlastňovacie zámená sú slová, ktorými vyjadrujeme vlastnícke alebo príbuzenské vzťahy - **môj, tvoj, jeho, jej, náš, váš, ich**.

Príklady privlastňovacích zámen vo vetách:

Môj pes najradšej behá po lúke.

Jeho zošit sme nevideli.

Vaša mačka žije s vami byte?

Aj privlastňovacie zámená menia svoj tvar – skloňujú sa.

Skloňovanie privlastňovacieho zámena môj:

Pád	Otázka	Zámeno
Nominatív	kto? čo?	môj
Genitív	koho? čoho?	môjho
Datív	komu? čomu?	môjmu
Akuzatív	koho? čo?	môjho – životné môj – neživotné
Lokál	(o) kom? (o) čom?	mojom
Inštrumentál	kým? čím?	mojím

Ukazovacie zámená

TEN – človek, dom, autobus...

TÁ - žena, lipa, kniha...

TO - dieťa, auto, more...

CVIČENIA PRE DETI

1. Podčiarkni zámená.

Ja a moja sestra bývame v meste. To dievča je veľmi malé. V škole stretávame našich spolužiakov. Katka a jej rodina boli na návšteve u starých rodičov. Ich starí rodičia bývajú v Bratislave. Spolužiaci videli môjho psíka. On sa volá Bodrík. Je môj dobrý kamarát.

2. Napíš k podstatným menám ukazovacie zámená.

___ pes, ___ čítanka, ___ dieťaťko, ___ žena, ___ pero, ___ kalendár, ___ ovocie,
___ chlap, ___ kvety, ___ mačka, ___ televízor, ___ výlet

3. Roztried' slová podľa zámen.

(kniha, rybník, srdce, Stupava, výročie, mydlo, láska, Janko, lesník)

ten	tá	to

4. Nahrad' zvýraznené slová zámenami.

Chlapci sú dobrí futbalisti. _____

Oblečenie je **otcovo**. _____

Kniha je **Jankina**. _____

Dievčence spievali. _____

Žriebätko veselo poskakovalo. _____

5. Doplň osobné zámená.

___ sedel v parku.

___ pijeme bylinkový čaj.

___ píšete domáce úlohy.

___ čítaš knihu.

___ hrajú hokej.

___ hrám na husliach.

6. Dopln zámenná do viet podľa slova v zátvorke.

To sú _____ tričká (ja).

Je to _____ čiapka (ty).

Sú to _____ rukavice (bratove)?

Je to _____ kniha (Evka).

7. Urči zámenná - osobné základné alebo prívlastňovacie.

jeho dom - _____

vidím **ju** - _____

s **ňou** - _____

naša trieda - _____

pri **nás** - _____

jej sestra - _____

navštívím **ho** - _____

k **tebe** - _____

pozývame **vás** - _____

dali sme **jej** darček - _____

našich susedov - _____

o **nej** - _____

ich rodičia - _____

stretli sme **ich** _____

Kľúč správnych odpovedí pre rodičov

1. Podčiarkni zámená.

Ja a **moja** sestra bývame v meste. **To** dievča je veľmi malé. V škole stretávame **našich** spolužiakov. Katka a **jej** rodina boli na návšteve u starých rodičov. **Ich** starí rodičia bývajú v Bratislave. Spolužiaci videli **môjho** psíka. **On** sa volá Bodrík. Je **môj** dobrý kamarát.

2. Napíš k podstatným menám ukazovacie zámená.

ten pes, **tá** čítanka, **to** dieťaťko, **tá** žena, **to** pero, **ten** kalendár, **to** ovocie, **ten** chlap, **tie** kvety, **tá** mačka, **ten** televízor, **ten** výlet

3. Roztried' slová podľa zámen.

(kniha, rybník, srdce, Stupava, výročie, mydlo, láska, Janko, lesník)

ten	tá	to
rybník	kniha	srdce
Janko	Stupava	výročie
lesník	láska	mydlo

4. Nahrad' zvýraznené slová zámenami.

Chlapci sú dobrí futbalisti. **oni**

Oblečenie je **otcovo**. **jeho**

Kniha je **Jankina**. **jej**

Dievčence spievali. **ony**

Žriebätko veselo poskakovalo. **ono**

5. Doplň osobné zámená.

On sedel v parku.

My pijeme bylinkový čaj.

Vy píšete domáce úlohy.

Ty čítaš knihu.

Oni hrajú hokej.

Ja hrám na husliach.

6. Dopln zámenná do viet podľa slova v zátvorke.

To sú **moje** tričká (ja).

Je to **tvoja** čiapka (ty).

Sú to **jeho** rukavice (bratove)?

Je to **jej** kniha (Evka).

7. Urči zámenná - osobné základné alebo privlastňovacie.

jeho dom - privlastňovacie

vidím **ju** - osobné základné

s **ňou** - osobné základné

naša trieda - privlastňovacie

pri **nás** - osobné základné

jej sestra - privlastňovacie

navštívim **ho** - osobné základné

k **tebe** - osobné základné

pozývame **vás** - osobné základné

dali sme **jej** darček - privlastňovacie

našich susedov - privlastňovacie

o **nej** - osobné základné

ich rodičia - privlastňovacie

stretli sme **ich** - osobné základné

Poznámka: Za privlastňovacími zámenami väčšinou (ale nie vždy) stojí podstatné meno.